

CHICO LATINO vzw
NIEUWSBRIEF februari 2005

www.chicolatino.org

Beste leden en sympathisanten,

De groei en bloei van Chico Latino bracht zoveel werk met zich mee, dat jullie enige tijd van nieuws verstoken bleven. Onze verontschuldiging hiervoor!

In het kader van de [zusterband Edegem-San Jeronimo](#) werd ons de begeleiding van [15 kleuterprogramma's](#) toevertrouwd. De officiële delegatie uit Edegem die in november naar San Jeronimo reisde bezocht de 3 pilootprojecten in de bergdorpen en besliste tot uitbreiding van het programma. Ook het succes van de [gemeentelijke Spel-o-theek](#) die door Chico Latino mee georganiseerd wordt, werd erg gewaardeerd. Ondertussen draait ook een soortgelijke spel-o-theek in de gemeente San Sebastian op volle toeren. Verder werd ons gevraagd een steentje bij te dragen aan de nieuw op te richten [wijkbibliotheken](#). Dit zijn educatieve ontmoetingsplekken voor de jeugd in hun eigen wijk.

Het [atelier didactisch materiaal](#) draait eveneens op volle toeren. In 2004 werden maar liefst 34 verschillende leerspelen gemaakt die telkens in de 20 verschillende projecten op 1 of meerder exemplaren verspreid werden. Meer dan 1000 kinderen gaan er mee aan het werk! Een aantal jongeren uit risicogezinnen konden hierdoor ook een centje bijverdienen.

Het aantal Peruaanse projecten dat op Chico Latino beroep doet voor opleiding en educatief speelgoed is dermate toegenomen dat de werkdruk te hoog werd. Gezien onze financiële middelen beperkt zijn is de medewerking van [Belgische en Nederlandse vrijwilligers](#) die zich enthousiast voor langere tijd inzetten een enorme hulp. In deze nieuwsbrief laten we hen graag aan het woord.

Wie meer wil weten over onze werking wordt van harte uitgenodigd op onze [jaarlijkse info-avond, maandag 14 maart om 20.15 in het gemeentehuis van Edegem](#)

Kleuterjes uit het bergdorp Huaccoto krijgen rond 12 uur een voedzame granenpap

1. De kleuterprogramma's van San Jeronimo

Bij gebrek aan infrastructuur en begroting is er in Peru een groot tekort aan kleuterscholen. Om kinderen tussen 3 en 5 jaar toch iets van voorbereiding op de lagere school te geven, wordt er per wijk een alternatief kleuterprogramma georganiseerd: de PRONOEI . Deze kleuterprogramma's worden toevertrouwd aan vrouwen die het 5e middelbaar beëindigd hebben of huisvrouw zijn. Zij hebben geen enkele opleiding gehad om met kleuters te werken, noch pedagogisch-didactisch, noch methodologie, noch rond gebruik van didactisch materiaal. De kleuters die deze programma's volgen hebben dan ook een grote achterstand tov kinderen die naar de echte kleuterscholen gaan.

Vaak beschikken de PRONOEI's zelfs niet over een eigen lokaal. Soms verhuizen ze 2 tot 3 keer per jaar. In San Jeronimo zijn een 5-tal kleuterscholen gevestigd, daarnaast zijn er 60 PRONOEI's, telkens geleid door 1 animator die elk 15 tot 20 kinderen van 3 tot 5 jaar onder haar hoede heeft.

In dit bouwvallig lokaaltje zonder glas in het raam en met gaten in het dak functioneert een kleuterprogramma. Hier komen vooral kindjes van gevangenen. De moeders zijn tijdelijk in de buurt komen wonen en hebben nauwelijks een inkomen. Het is niet eenvoudig om van de vaste buurtbewoners een lokaal en hulp te krijgen, maar de vrouwencentrale doet wat ze kan.

In 2005 gaat Chico Latino 18 kleuterprogramma's ondersteunen met de opleiding van de animatoren en met speelgoed en didactisch materiaal. Dat laatste is erg belangrijk, want vanwege de overheid is er geen enkel werkingsbudget voorzien, zelfs niet voor wat papier of potloden, laat staan voor spelletjes.

In heel praktische workshops maakt Chico Latino samen met de kleuteranimators memory's, domino's, letterspelletjes. Tegelijkertijd leren ze spelvarianten. Je moet je voorstellen dat deze vrouwen zelf in hun jeugd of voor hun eigen kinderen nooit dit voor ons zo vanzelfsprekend speelgoed gezien hebben. Het is voor hen even nieuw en onwennig als voor de kinderen. Een heel nieuwe wereld gaat voor hen open! Het is allemaal zo nieuw dat er heel wat drempelvrees is: daarom wordt begeleiding op de werkplek voorzien. Belgische kleuterleidsters zullen een handje komen helpen.

2. Een enthousiast team vrijwilligers

In de loop van 2004 kregen we steeds meer vragen voor vrijwilligerswerk in Peru: mensen met ervaring in onderwijs en sociaal werk die zich voor een langere periode willen inzetten. Een vlotte kennis Spaans, kunnen omgaan met de cultuurverschillen, geduld en een goed aanpassingsvermogen zijn belangrijke eigenschappen om het vrijwilligerswerk voor alle partijen tot een succes te maken.

Luc De Schepper, gemeenteonderwijzer van Edegem die generaties kinderen door hun rekenproblemen hielp, ondernam een moedige strijd tegen het "op de vingertjes tellen". Hij knutselde weegschalen uit wegwerpflessen, plunderde het huishouden van het gastgezin aan bekertjes, stokjes, touwtjes.... om aan volwassenen en kinderen INZICHT in hoeveelheden en getallen te geven.

In de spel-o-theek van San Jeronimo heeft Luc het huiswerkklasje tot zijn domein gemaakt. De kinderen stonden in de rij aan te schuiven om uitleg te krijgen! Hij vroeg en kreeg een bord en krijt, sleurde hele zakken visueel materiaal mee, en bereikte dat de kinderen eindelijk begonnen te **BEGRIJPEN** wat rekenen was. Soms nam hij een gitaar mee en leerde hen de gekste Vlaamse liedjes!

Luc : "In het weeshuis Salome Ferro kan ik met een vaste groep werken en zo iets uitbouwen. Er is hier een verschrikkelijke achterstand zeker wat het rekenen betreft. Gedeeltelijk heeft het zeker te maken met de sociale achterstand van deze kinderen, met hun concentratie. Bovendien hebben deze kinderen ook wel andere dingen rond hun hoofd. Maar de rekenproblemen hebben alleszins ook te maken met de methode die aangeboden wordt. Ik geef een voorbeeld hoe door een aantal wordt gerekend.

Voorbeeld: $15-7=$ Hoe beginnen ze hieraan? Wel, zet 15 streepjes naast elkaar, daarna schrap je 7 streepjes. Dan tel je de streepjes die overblijven. Indien alles correct is verlopen, krijg je 8 als antwoord. Maar een oefening als $25+ 147=$ wordt al heel wat moeilijker en in het beste geval schrijft men die oefening onder elkaar en rekt men die som al cijferend uit. De vingers worden hier ook duchtig gebruikt. Oefeningen als $10+1$, $10+7$, $10+5$, ... worden telkens opnieuw met de vingers of streepjes uitgerekend. Echt begrijpen van het 10-talig stelsel is er niet. Dus er is nog heel wat te doen.

Er is hier ook een groot verschil tussen het privaat onderwijs en het staatsonderwijs. Ook het aantal leerlingen ligt hoog. Sommige kinderen spreken van 45 lln. andere weer van 38 lln. in de klas.

In Salome Ferro, een weeshuis, heb ik dus 8 jongens. Tijdens de verplichte studietijd in de voormiddag, probeer ik hen voorzichtig wegwijs te maken in de wereld van de getallen. Echt niet

eenvoudig. De aandacht krijgen is al één zaak, dat er ondertussen niet mag gebokst of gestampt worden, is weer een andere zaak. Het ontbreken van de vlotte kennis van het Spaanse taal is wel een groot mankement. Daarom krijg ik van tijd tot tijd een Peruaanse mee als hulp.

Iets uitdelen kan hier echt niet om de beurt. Iedereen wil het eerst bedeed worden. Sommigen zijn dan al kwaad en trappen het dan al af wanneer ze niet eerst aan de beurt zijn. Ze doen dan niet meer mee. Maria-Luisa, de verantwoordelijke alhier, een fantastisch geduldige, lieve maar kordate vrouw, heeft gezegd dat ik me daar niets moet van aantrekken. Ik probeer zoveel mogelijk al handelend te werken. Sommigen komen toch weer stilletjes terug aansluiten bij de groep. Ik moet er alleen voor zorgen dat ik voor iedereen tegelijkertijd materiaal heb. Het is natuurlijk nu nog te vroeg om resultaten te verwachten. Maar ik heb toch hoop. De werkwijze noteer ik stap voor stap en hoop dat na mijn vertrek er iets zal overblijven en dat het rekenen helemaal geen saaie boel hoeft te zijn. Maria-Luisa volgt toch met enthousiasme de werkwijze.”

Ondertussen heeft Luc elke dinsdagavond bijscholing georganiseerd voor alle geïnteresseerde opvoeders. Zoals al onze vrijwilligers zal hij een map met methoden en activiteiten achterlaten, zodat ook na zijn vertrek er verder gewerkt kan worden.

Samen met Hilde Van Mieghem, een jonge lerares lichamelijke opvoeding organiseerde hij in het Bergdorp Huancarani een echte Vlaamse kermis voor de indiaanse kinderen. En dit ter gelegenheid van... kerstmis. Hij was een droom van een kerstman! Het tweetal kreeg versterking van Annelies, sociaal assistente, geboren en getogen bij de scouts, en van de Nederlandse Lizan, spel-en dramatherapeute

Naast een dolle spelletjesochtend hadden de Kerstploeg nog een pracht van een verrassing voor de kinderen: ze kregen elk een paar stevige sportschoentjes. Daarvoor had Lizan haar achterban in Nederland aangeschreven. Vele kinderen pasten voor het eerst in hun leven echte schoenen. Zij lopen immers altijd op sandalen uit autobanden gesneden. (Van deze kerstfeesten in onze eigen projecten Huancarani en Piscohuata bezorgen we jullie nog een apart fotoverslag)

Hilde Van Mieghem heeft in de verschillende projecten met dansexpressie gewerkt. Haar hart ging vooral uit naar de licht mentaal gehandicapten van het project in Urubamba. Hier zijn heel wat kinderen met het syndroom van Down. Wat hebben die genoten van de muziek en dans! En hoe belangrijk was dit voor hun motorische en sociale ontwikkeling!

Annelies Wtterwulge werd verliefd op de indiaanse kleutertjes van de bergdorpen. Met slaapzak en wat proviand trok ze voor verschillende dagen naar het dorpje en deelde er het leven van de kleuterjuf in de primitieve behuizing. Het was geen evidentie om zelfs de eenvoudigste spelletjes zoals de stoelendans aan de kleutertjes te leren. Er kwamen zelfs traantjes bij te pas als ze hun stoeltje "verloren". Ook met de taal kam ze in de problemen, want hier kennen veel kleutertjes alleen Quechua en verstaan nauwelijks Spaans. Maar Annelies laat zich niet uit het veld slaan. Van de Peruaanse zomervakantie profiteert ze om met een cursus Quechua te beginnen en in april trekt ze opnieuw naar de bergdorpen.

Lizan had in Nederland al gewerkt met blinde kinderen en werd dan ook met open armen ontvangen in de blindenschool van San Jeronimo. Ook in het jongenstehuis is ze een graag geziene gaste. Van haar dit ontroerende verhaal :

“Ik voel me heel gelukkig tussen alle kindertjes hier! Maar soms ben ik ook wel heel erg triest. Ik was gaan dansen een donderdagavond en liep om een uur of één richting uitgang. En daar ... tussen de deur en de muur in ... zat een jongetje helemaal in elkaar gedoken. Zijn hoofd leunend op zijn kartonnen doosje met chocoladerepen. Zo moe waarschijnlijk dat hij zijn ogen niet meer open kon houden.

En wat doe je op zo een moment? Al zijn chocolaatjes kopen, hem geld geven... wat is het beste? We hebben hem wakker gemaakt, geld gegeven voor de taxi, een zoen op zijn bolletje en naar huis gestuurd.

Als ik dit soort dingen meemaak... ja, dan ben ik echt wel eventjes goed van slag!

Ik merk wel dat ik al beter weet hoe ik om wil gaan (en ga) met de kindertjes die de hele dag op plaza rondzwerven. In het begin wilde ik nogal eens geld geven. Maar ja, dan blijf je bezig heb ik gemerkt en ... zoveel geld heb ik zelf nou ook weer niet. En, ik denk ook niet dat het goed is voor de kindertjes. Ik weet het, ik heb makkelijk praten omdat ik genoeg geld heb maar ik denk echt dat het niet goed is als de kindertjes gewend raken aan het krijgen van geld.

Laatst zat ik op plaza voor de kathedraal te wachten op mijn twee vrienden. Een meisje van een jaar of zeven kwam naar mij toe en vroeg of ik een reep van haar wilde kopen. Voor 1 sol heb ik toen een reep gekocht en heb die samen met haar opgepeuzeld. Het was heel gezellig. Uiteraard vroeg ze of ik er nog een wilde kopen. Nee! Misschien dat ik haar dan wat geld wilde geven voor haar school. Nee! Waarom niet? vroeg ze. Omdat ik zelf mijn centjes hard nodig heb! Oooh... Maar ik wil wel even samen spelen totdat mijn vrienden komen. Goed? Ja, goed! Dit voelt voor mij het beste om te doen. Geen geld geven maar af en toe eens wat kopen. En ik ben altijd wel in voor een kort kletsje... en dat vinden de kinderen ook heel leuk. Tuurlijk, ik zou willen dat ik ze de wereld kon geven maar dat kan ik helaas niet."

Uit Lizans verhaal mag blijken hoe confronterend het vrijwilligerswerk in Peru soms kan zijn. Je komt dagelijks zoveel onrecht en ellende tegen waar je meestal machteloos tegenover staat, en dat is de Europeaan niet meer gewend. Ieder moet daar een eigen weg in vinden. Gelukkig hebben de vrijwilligers daarin steun bij elkaar en ook bij het team van Chico Latino en hun gastgezinnen.

3. Chico Latino in België

Ook dit jaar houden we een informatieavond voor al onze leden en sympathisanten. Voor de kandidaat vrijwilligers is dit tevens de gelegenheid om met "oudgedienden" kennis te maken. Aan de hand van recente video-opnamen en foto's geven we een beeld van de werking in Peru.

We verwachten jullie dan ook talrijk op 14 maart in de trouwzaal van het gemeentehuis van Edegem. (op het gemeenteplein)

agenda	
14 maart 2005 20.15 uur	Informatieavond met video en foto's in het oud gemeentehuis Edegem
16 maart 2005, 20u	Benefiet: Filmavond Peru, in De Schrans, Edegem
7 en 8 mei 2005	Chico Latino op Mano Mundo (De Schorre, BOOM)
21 mei 2005	Benefietfeest Chico Latino te Edegem

Chico Latino vzw. Wattiezplaats 12, 2650 Edegem info@chicolatino.org Fortisbank 001-3633111-03